

Pogorzańskie wzory ludowe

Katalog inspiracji

Publikacja nie przeznaczona do sprzedaży

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Projekt współfinansowany przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego, poddziałanie 6.1.3 Rozwój instytucji kultury oraz udostępnianie dziedzictwa kulturowego)

1

Rozeta z belki tragażowej z 1770 roku, eksponat Muzeum Etnograficznego „Grociarnia” w Jastrzębi gm. Ciężkowice.

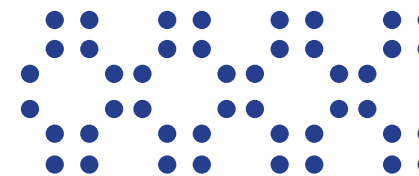
Wzory pochodzące z budownictwa ludowego i wyposażenia wnętrza

1

2

Wycięcia desek z szalunku szczytu domu w Pleśnej.

Wzory pochodzące z budownictwa ludowego i wyposażenia wnętrza

2

3

Motyw wykonany na podstawie wycięć z szalunku szczytu domu w Lichwinie, gm. Pleśna.

Wzory pochodzące z budownictwa ludowego i wyposażenia wnętrza

3

4

Kogucik z barometru – „Palamenter”, eksponat Muzeum Etnograficznego „Grociarnia” w Jastrzębi gm. Ciężkowice.

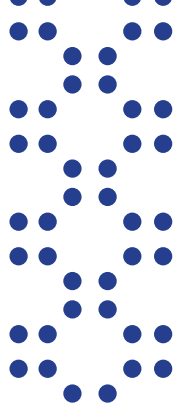

Wzory pochodzące z budownictwa ludowego i wyposażenia wnętrza

4

5

Haft z ręcznika - makatki, eksponat Muzeum Etnograficznego „Grociarnia” w Jastrzębi gm. Ciężkowice.

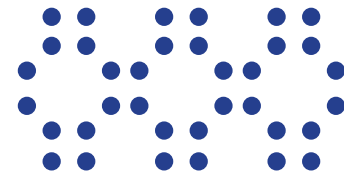
Wzory pochodzące z budownictwa ludowego i wyposażenia wnętrza

5

6

Kwiatki z malowanej makatki z terenu miejscowości Lichwin gm. Pleśna, eksponat z zbiorach prywatnych Mateusza Reczek.

Wzory pochodzące z budownictwa ludowego i wyposażenia wnętrza

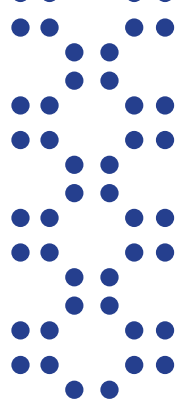

6

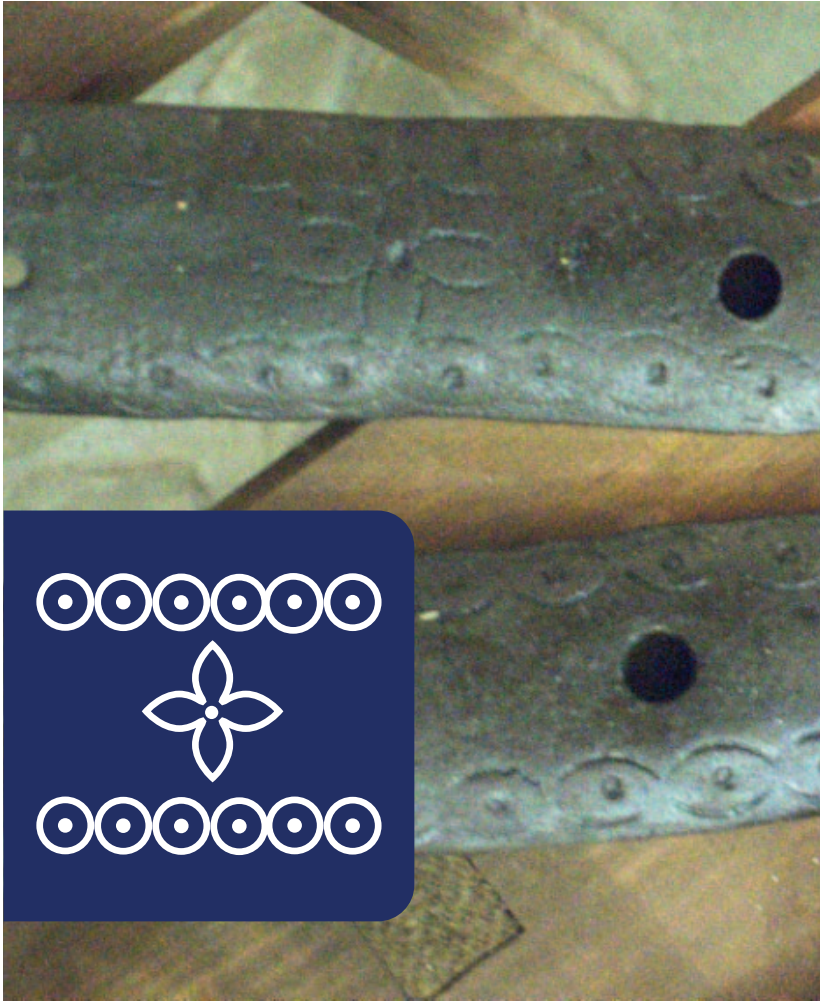

7

Wzór z wykonanych przez miejscowego kowala okuć wozu konnego, eksponat Muzeum Etnograficznego „Grociarnia” w Jastrzębi gm. Ciężkowice.

Wzory pochodzące z ludowego kowalstwa artystycznego

7

8

Haft z kołnierza męskiej sukmany – kierezyji z fotografii mieszkańca wsi Lichwin gm. Pleśna. Zdjęcie wykonane w 1932 roku podczas uroczystości poświęcenia sztandaru Koła PSL w Lichwinie, w zbiorach Mateusza Reczek.

Wzory pochodzące z tradycyjnych strojów ludowych z terenu gmin Pleśna i Ciężkowice

8

9

Haft z zapaski noszonej przez Agatę Piszczek (1865-1932), mieszkankę wsi Rychwałd gm. Pleśna. Zdjęcie archiwalne w zbiorach Mateusza Reczek.

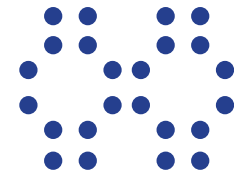
Wzory pochodzące z tradycyjnych strojów ludowych z terenu gmin Pleśna i Ciężkowice

9

10

Haft z gorsetu noszonego przez mieszkankę Lichwina. Zdjęcie archiwalne w zbiorach Mateusza Reczek.

Wzory pochodzące z tradycyjnych strojów ludowych z terenu gmin Pleśna i Ciężkowice

10

11

Haft z gorsetu noszonego przez mieszkankę okolic Ciężkowic. Zdjęcie archiwalne w zbiorach Mateusza Reczek.

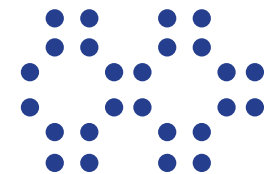
Wzory pochodzące z tradycyjnych strojów ludowych z terenu gmin Pleśna i Ciężkowice

11

12

Hafty z gorsetu członkiń Zespołu Ludowego „Pogórzanie” z Jastrzębi gm. Ciężkowice.

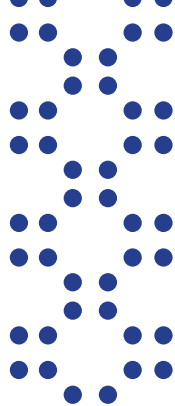

Wzory pochodzące z tradycyjnych strojów ludowych z terenu gmin Pleśna i Ciężkowice

12

13

Motyw rozety z nagrobka na cmentarzu parafialnym w Bruśniku gm. Ciężkowice.

Wzory z lokalnej sztuki sepulkralnej

13

Przykłady zastosowań wzorów.

a) Symetryczny wzór ludowy wyszywany na poduszce

14

b) Ozdobny wzór zastosowany jako nadruk na kubek

c) Ozdobny wzór zastosowany na bawełnianej torbie

Pogorzańskie wzory ludowe

Publikacja Pogorzańskie wzory ludowe – katalog inspiracji, stanowi próbę odtworzenia i zachowania elementów kultury ludowej związanej z zamieszkującą m.in. Pogórze Ciężkowickie etnograficzną grupą Pogórzan. Wyodrębnienie tej grupy jest stosunkowo młode, po raz pierwszy do etnografii nazwę Pogórzanie wprowadził w 1935 roku regionalista Adam Wójcik, zapożyczając ją z nomenklatury geograficznej. Z kolei na jej pełne opisanie trzeba było czekać do lat powojennych, kiedy to badaniami nad grupą Pogórzan zajęli się etnografowie Franciszek Kotula i Roman Reinfuss. Jednym z charakterystycznych elementów tej grupy było stosowanie małej ilości zdobień i wzorów, stąd też do dzisiejszych czasów zachowały się nieliczne przykłady gdzie odnaleźć możemy wzory pogorzańskie. Zaprezentowane w publikacji przykłady pochodzą zatem z zachowanych przykładów budownictwa ludowego, ekspozycji z lokalnych muzeów, archiwalnych fotografii oraz nielicznych elementów sztuki sepulkralnej, do których wliczyć należy kamienne nagrobki na miejscowych cmentarzach.

